

STORTINGET

Representantforslag 114 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Marit Arnstad, Siv Mossleth, Geir Adelsten Iversen, Sandra Borch, Liv Signe Navarsete, Jenny Klinge og Nils T. Bjørke

Dokument 8:114 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Marit Arnstad, Siv Mossleth, Geir Adelsten Iversen, Sandra Borch, Liv Signe Navarsete, Jenny Klinge og Nils T. Bjørke om reform av finansiering av ferge- og hurtigbåttilbudet

Til Stortinget

Bakgrunn

Høye utgifter til ferge og hurtigbåt rammer skeivt, både sosialt og geografisk. Innbyggerne langs kysten rammes urimelig hardt. Ettersom billettene på ferge og hurtigbåt ikke differensieres etter inntekt, er dette nok et eksempel på en avgift som rammer de med lavest inntekt hardest.

Forslagsstillerne ønsker en halvering av prisene på ferge og hurtigbåt totalt sett, der de sambandene med de høyeste billettprisene i dag får de største kuttene. Dette kan for eksempel løses med et bunnfradrag på om lag 50 kroner, der beløpet over dette bunnfradraget halveres. Dette er ment å sikre lokale fastboende og næringsdrivende lavere billettpriser på ferge og hurtigbåt.

Distriktsdemografiutvalget ledet av Victor D. Norman trakk blant annet fram at gratis eller billigere ferge er et viktig distriktpolitisk tiltak. I sin rapport som ble presentert i desember 2020, skriver utvalget:

«Utvalget mener at det er sløsing med samfunnets ressurser å kreve inn fergebilletter og bompenger på strekninger og fergetilbud som vil ha ledig kapasitet selv uten brukerbetaling.»

Videre skriver utvalget:

«Utvalget foreslår å redusere prisene eller fjerne billettene på ferger som har ledig kapasitet, med tanke på å øke nytten av fergetilbudet. Det er ikke gjennomført en detaljert analyse av hvilke fergesamband dette vil dreie seg om, men det er rimelig å anta at dette i hovedsak dreier seg om fergesamband med lite trafikk. Ifølge Ferjedatabanken utgjorde inntektene for de 24 sambandene med færre enn 100 000 passasjerer i året, kun 57 millioner kroner i 2019, men inntektene øker til 196 millioner kroner når alle 39 samband med under 200 000 passasjerer i året tas med.»

Forslagsstillerne mener utvalgets konklusjoner nå må følges opp med handling for å sikre et bedre tilbud til kystbefolkningen.

Fylkeskommunenes utgifter til drift av ferge og hurtigbåt er underfinansiert gjennom dagens inntektssystem, og prisene har etter hvert blitt svært høye enkelte steder. Mange innbyggere langs kysten er helt avhengige av ferge og båt for å komme seg på jobb, skole, sykehus eller fritidsaktiviteter.

For næringslivet langs kysten, som trenger å få fraktet sine varer effektivt, er også ferge- og hurtigbåttilbudet helt avgjørende. Det handler både om fisken og arbeidsfolkene som må komme seg fram. Et velfungerende, godt utbygd og stabilt båt- og fergetilbud er en av de viktigste suksessfaktorene for kystnæringslivet.

Rapporten «Kostnader ved overgang til fossilfri kollektivtransport» fra Menon Economics og Transportøkonomisk institutt (Menon-publikasjon nr. 4/19) dokumenterer hvordan fylkeskommunene får en stor ekstraregning når fergetransporten skal omstilles til fossilfrie løsninger. Her anslås de udekkede totale årlige merkostnadene (drift/investering) for fylkeskommunene til 468 mill. kroner innen 2024. Det er særlig stor usikker-

het knyttet til kostnadene ved investeringene i fergeinfrastruktur, da det er begrenset med tidligere erfaringer fra batteriferge og stor variasjon som følge av lokale forhold. Dette gjør at det er større risiko for uforutsette utgifter for fylkeskommunene enn med mer konvensjonell drift. Konsekvensene blir økte billettpriser og kutt i fergeavganger. Store deler av båt- og fergetilbudet blir gjennomgående dyrere – og i flere tilfeller dårligere.

Det grunnleggende problemet er at staten ikke kompenserer for de merutgiftene til ferge og båt som flere kystfylker har. Slik rammes en helt nødvendig infrastruktur i Distrikts-Norge, og det blir lagt nye, store byrder på dem som er avhengige av dette tilbudet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med gratis ferge og hurtigbåt for samfunn uten veiforbin-

delse til fastlandet og vurdere å gjøre alle fergesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis.

2. Stortinget ber regjeringen halvere ferge- og hurtigbåtprisene for alle fergesamband med 100 000 eller flere passasjerer årlig.
3. Stortinget ber regjeringen innføre en årlig nasjonal maksimalpris for pendlere som er avhengige av ferge- og hurtigbåttilbudet.
4. Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for hvordan ferge- og hurtigbåttilbudet langs kysten kan sikres og forbedres.
5. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til en finansierungsordning som innebærer at staten tar merkostnaden ved klimaomstilling av fylkenes hurtigbåt- og fergetrafikk.
6. Stortinget ber regjeringen sette ned forskuddsbeløpet for innbetaling til AutoPASS for ferge til 200 kroner.

17. februar 2021

Trygve Slagsvold Vedum

Marit Arnstad

Siv Mossleth

Geir Adelsten Iversen

Sandra Borch

Liv Signe Navarsete

Jenny Klinge

Nils T. Bjørke

